

der fremme sammen med Ønsket om, at en saadan Kreditforening skulde oprettes, og de Betæneligheder have hidtil været stærke nok til at holde Forslaget ned, saa det ikke kom frem her; og det kan heller ikke negtes, at der er gode Grunde til at nære en hel Del Betæneligheder ved at oprette en Kreditforening som den foreslaaede. Man kan jo sagtens argumentere paa den Maade, at man siger: Det bliver jo de industrielle Eiendommens Eieres egen Sag, om de ville have en saadan Kreditforening; naar de Folk ønske at faae en saadan Forening oprettet, saa vilde det ikke være rigtigt for os at sætte os mod den Tanke; hvis der lides noget Tab ved Foreningen, saa bliver det jo Eierne af disse industrielle Eiendomme, det kommer til at gaa ud over; det er dem, der sætte deres Formue og Alt, hvad de eie, i Vægen. det kommer ikke til at gaa ud over os. Hvorfor skulle vi saa sige Nei til et saadant Forslag? Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne var lidt inde paa den Tanke ved Lovforslagets Indbringelse her i Thinget. Han udtalte da, at han egentlig ikke kunde se, hvorfor man skulde negte Besidderne af disse Eiendomme Afgang til at slutte sig sammen for igjennem denne solidariske Sammenslutning at opnaa bedre Laanevilkkaar, end de nu kunne opnaa. Sa, hvis Sagen kun stillede sig saadan, at disse Eiere af industrielle Eiendomme kunde oprette en saadan Forening, og Spørgsmaalet var, om vi skulde sige Nei til det, om vi skulde optræde hindrende mod, at de kunde faae den, saa var Sagen en helt anden, saa vilde jeg ikke være med til at hindre disse Mænd i at oprette en Kreditforening som den foreslaaede; men Forholdet er her et helt andet. Sagen er nemlig den, at hvis vi vedtage det foreliggende Lovforslag, har Rigsdag og Regering dermed sat sin Autorisation paa det Projekt, der her er foreslaaet, vi ere saa gaaede med til at erklære, at vi anse en saadan Kreditforenings Oprettelse for heldig, at vi tro, at den kan blive solid, og at den kan svare til de Fordringer, man ventet sig af den. Ved at vedtage Lovforslaget have vi fuldtud godkjendt Tanken deri og jeg betvivler ikke, at der er mange saavel Eiere af de Eiendomme, der falde ind under Lovforslaget, som Pengemænd, der muligvis ville lise Obligationerne, som gaa med til det, alene fordi de stole paa, at Regering og Rigsdag i alt Fald ikke have lavet Noget, som der kan være nogen saa overordentlig stor Fare ved at gaa med til. Det er det, vi skulle have i Erindring, naar vi forhandle dette Lovforslag, at ved at vedtage det sanktionere vi den Tanke, autorisere vi paa en

Maade en saadan Kreditforening. Naar Eierne af industrielle Eiendomme ønske en saadan Kreditforening oprettet, er det saare naturligt. Der kan jo nok i de nuværende Kreditforeninger gives Laan mod Pant i den Slags Eiendomme; men som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne bemærkede ved Forelæggelsen, tages der derved intet Hensyn til Forretningen, der tages kun Hensyn til Jordarealet og Bygningerne, og til Bygningerne endda kun paa den Maade, at man beregner, hvad det vil koste at indrette dem til Beboelse, og saa beregner man den Leiesum, der kan ventes ud deraf. De industrielle Eiendomme, Fabrikker og Vagnende ere altsaa i denne Henseende ikke heldig stillede, men Spørgsmaalet er, om de under de Forhold, vi have her i Landet, under den Stilling, som Fabrikdrift i det Hele indtager her i Landet, kunne blive heldigere stillede. Der bliver nemlig en ikke ringe Forstjel mellem den Kreditforening, her er foreslaaet, og de Kreditforeninger, vi allerede have. — De Kreditforeninger, vi have, grunde sig paa tilnærmelsesvis bestemte Værdier, medens de Værdier, der komme til at ligge til Grund for den foreslaaede Kreditforening, disse Eiendommens Pantstætningsværdier, blive af en meget ubestemt Art. Man kan nok sige, at Landeieendomme stige og synke lidt i Pris, og at Kjøbstadeieendomme ligeledes gaa op og ned, alt efter som Pengesforholdene og Forretningsforholdene i det Hele taget ere her i Landet, men naar vi ville se Eiendomspriserne efter, ere disse Svævinger forholdsvis smaa, medens de ere overordentlig store med Hensyn til Fabrikdrift, og naar vi tage Hensyn til den enkelte Fabrik. Der vil i det Hele taget med Hensyn til den Pantstikkerhed, der skal lægges til Grund for den foreslaaede Forening, blive noget saa ubestemt, at man i Grunden aldrig ved, hvor man har Værdierne. Det, som bliver Pantegjenstand efter det foreliggende Lovforslag — jeg siger nu kun til industrielle Eiendomme — bliver for det Første selve Bygningerne. Jordarealet pleier ikke at være forholdsvis stort til saadanne industrielle Anlæg, og forsaavidt der er noget større Jordareal, kunne vi godt stole paa, at de ikke gaa til denne Kreditforening, men gaa til en af de allerede bestaaende, der udlaane mod Pant i anden fast Eiendom end den, der her er paa Om-tale. Der er altsaa først disse Bygninger, der ere indrettede til denne bestemte Fabrikdrift. Vi komme dernæst til Maskinerne, de Maskiner, som ere opstillede i det Dieblit, da Eiendommen tageres. Jeg er lidt i Tvivl, om de Maskiner, der for Eftertiden sættes ind i Fabriken, gaa med, om de falde ind under